

DURADGORLIKDA ISHLATILADIGAN YOG’OCHLAR MAVZUSINI INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANIB O’QITISH

Ismoyilov Diyorbek Bektemir o’g’li

Navoiy davlat universiteti, Texnologik ta’lim kafedrası o’qituvchisi

Homitova Maftuna Laziz qizi

Navoiy davlat universiteti talabasi

Axmatova Zarina Sayfullo qizi

Navoiy davlat universiteti talabasi

***Annotatsiya.** Hozirgi ta’lim jarayonida interaktiv metodlar va innovatsion texnologiyalarni qo’llashga qiziqish kuchayib bormoqda. Bu yondashuvlar o’quvchilar va talabalarni bilimlarni mustaqil izlash, o’rganish, tahlil qilish va xulosa chiqarishga o’rgatadi. An’anaviy ta’limdan farqli ravishda, zamonaviy ta’limda o’qituvchi yo’naltiruvchi va boshqaruvchi sifatida faoliyat olib boradi. Innovatsion texnologiyalar pedagogik jarayonga yangilik olib kirib, ta’lim sifatini oshiradi va interaktiv metodlar yordamida pedagog va o’quvchi-talabaning birgalikdagi faoliyatini ta’minlaydi.*

***Kalit so’zlar:** innovatsion texnologiyalar, interaktiv metodlar, zamonaviy ta’lim, pedagogik jarayon, mustaqil o’rganish.*

Hozirgi kunda ta’lim jarayonida interaktiv metodlar, innovatsion texnologiyalar, pedagogik va axborot texnologiyalarini o’quv jarayonida qo’llashga bo’lgan qiziqish, e’tibor kundan-kunga kuchayib bormoqda, bunday bo’lishining sabablaridan biri, shu vaqtgacha an’anaviy ta’limda o’quvchi-talabalarni faqat tayyor bilimlarni egallashga o’rgatilgan bo’lsa, zamonaviy texnologiyalar ularni egallayotgan bilimlarini o’zlari qidirib topishlariga, mustaqil o’rganib, taxlil qilishlariga, hatto xulosalarni ham o’zlari keltirib chiqarishlariga o’rgatadi. O’qituvchi bu jarayonda shaxni rivojlanishi, shakllanishi, bilim olishi va tarbiyalanishiga sharoit yaratadi va shu bilan bir qatorda boshqaruvchilik, yo’naltiruvchilik funksiyasini bajaradi. Ta’lim jarayonida o’quvchi-talaba asosiy figuraga aylanadi.

Innovatsiya (inglizcha innovation) - yangilik kiritish, yangilikdir. Innovatsion texnologiyalar pedagogik jarayon hamda o’qituvchi va talaba faoliyatiga yangilik, o’zgarishlar kiritish bo’lib, uni amalga oshirishda asosan interaktiv metodlardan to’liq foydalaniladi. Interaktiv metodlar-bu jamoa bo’lib fikrlash, o’zaro harakat qilmoq deb yuritiladi, ya’ni pedagogik ta’sir etish usullari bo’lib ta’lim mazmunining tarkibiy qismi hisoblanadi. Bu metodlarning o’ziga xosligi shundaki, ular faqat pedagog va o’quvchi-talabalarning birgalikda faoliyat ko’rsatishi orqali amalga oshiriladi.

Duradgorlikda bir necha xil daraxt turlaridan foydalaniladi. Quyida shulardan ayrimlarini ko‘rib chiqamiz.

Terak

Terakning baqaterak va mirzaterak turlari mavjud bo‘lib, ular bir-biridan tana va shoxlarining tuzilishi bilan farq qiladi. Baqaterakning po‘stlog‘i oq-ko‘kish rangli, silliq, tanasining pastki qismida chatnog‘i bo‘ladi. Sershox, tanasi uncha to‘g‘ri bo‘lmaydi. Mirzaterakning po‘stlog‘i sarg‘ish, silliq, chatnash kam uchraydi. Tanasi to‘g‘ri, baqaterakka nisbatan kam shox bo‘ladi, undan yaxshi sifatli xoda olinadi.

Shumtol

Shumtol yog‘ochi och-qizg‘ish rangli, puxta, pishiq, egiluvchan bo‘lib, ishlash qiyin. Lekin silliq randalaniladi va yaxshi pardoatlaniladi. Mayin tolali, yillik halqalari aniq bilinadi, tabiiy guli chiroyli. Bug‘langan holda yaxshi egiluvchan bo‘ladi. Shumtol mebel sanoatida, faner tayyorlashda, kemasozlik, vagonsozlik, samalyotsozlik korxonalarida ishlatiladi.

Qarag‘ay

Qarag‘ayning po‘stlog‘i qalin, to‘q jigarrang, yog‘ochi oq-qizg‘ish rangli, to‘g‘ri qatlamli, yengil, puxta, smolali bo‘lib, namga chidamli.

Buk (qoraqayin)

Qoraqayin sarg‘ish-qizg‘imtir tovlanadigan oqish tusli, radial qirqimi bo‘yicha chiroyli tabiiy gulli, namga chidamsiz, qattiq qovushqoq yog‘och. Shuning uchun undan egib ishlanadigan mebellar, randalangan faner, chizma chilik asboblari tayyorlanadi, mashinasozlik sanoatida ham ishlatiladi.

Nok

Nok qizg‘ish-jigarrang, taramlari va chiziqlari kam seziladi. Bir tekis zichlikka ega, qattiq va silliq yog‘och. Ishlov berish qulay. Nok 150–300 yilgacha yashaydi.

Dub (eman)

Eman yog‘ochi to‘q jigarrangli, yillik halqalari aniq bilinadi, chiroyli tabiiy gulli, yirik tolali bo‘ladi. Mexanik xossalari juda yuqori, ishlash qiyin, zichligi katta. Suvda chirimaydi, namga chidamli, yaxshi pardoatlanadi. Shuning uchun undan yerosti qurilishlarida, mashinasozlikda, mebellarni tayyorlashda mebel korxonalarida keng foydalaniladi.

Chinor

Chinor daraxtining po‘stlog‘i qizg‘ish sariq tusli, silliq, yupqa bo‘ladi. Yog‘ochi pishiq-puxta, qattiq, ishlash ancha qiyin, qizg‘ish-qoramtir rangli, chiroyli tabiiy gulli, yaxshi pardoatlanadi. Undan randalangan faner, qimmatbaho mebel tayyorlanadi.

Ta'lim tizimining barcha bo'g'inarida, xususan uning eng muhim shakllantiruvchisi bo'lgan umumiy o'rta ta'lim tizimidagi muhim vazifalardan biri o'quvchi yoshlarni fanning barcha yo'nalishlarida chuqur va mustahkam bilim olish, ularni kelajakda ta'limning yuqori bosqichlarida o'qishini muvaffaqiyatli davom ettirib, munosib kadrlar bo'lib yetishishlariga zamin tayyorlashdan iborat.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. K.S. Nasriddinova. The Importance of An Integrative Approach in The Education of Future Physics Teachers. - Uzbek Scholar Journal, 2024.
2. L. Turdieva, K.S. Nasriddinova. Methodology for Teaching the Topic "Device Used in Crafts" - Uzbek Scholar Journal, 2024.
3. M.A. Joraeva, M.D. Sh, S.N. Khamroeva. Process Method for Wool and Silk Fibers, Their Production and Properties. - Uzbek Scholar Journal, 2024.
4. Валиева, Н. (2023). Туркистонда Бошқарув Тизими Адабиётлар Таҳлилида. Talqin va tadqiqotlar, 1(19).
5. Mukhitdinova, K. A., & Sayfutdinova, N. F. (2022). Status of development of innovative activities of industrial enterprises. Asian Journal of Multidimensional Research, 11(5), 363-368.
6. Alisherovna, K. (2019). Investment support for the activities of motor transport enterprises and their effective utilization. Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR), 8(2), 465-471.
7. Mukhitdinova, K. (2022). Increasing the Efficiency of Investment Activities of Automotive Enterprises. International Finance and Accounting, 2022(1), 20.
8. Mukhitdinova, K. A. (2020). Analysis of Investment Attractiveness Of The Enterprise. Экономика и социум, (4 (71)), 73-76.
9. Sh. Sharipov va boshq. Mehnat. – T.: «Sharq» ta'limi: Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 5-sinf uchun darslik, 2015.
10. Botirovna, M. A. (2024). Exploring the Distinctive Features of Learning Management Systems in Enhancing Academic Writing in Higher Education. Ustozlar uchun, 57(4), 546-549.
11. Худойназаров, Ф. Х. (2024). Кичик Бизнес Субъектлари Фаолиятига Инновацион Технологияларни Жорий Этиш. International scientific journal of Biruni, 3(2), 178-186.
12. Musoyeva, A. B. (2021). The importance of competencies in improving the professional skills of future foreign language teachers. Asian Journal of Multidimensional Research, 10(9), 89-95.